

معلم تدریس

موش است .

ساخت شغلی و آگاهی از وظیفه ، معلم مبتدی را از دغدغه خاطر بدور می سازد . نظری که آگاهی از اهمیت و بزرگی مقام معلم او را از روز اول مستحکم و استوار وارد این حرکت ساخته و تا آخرین روزهای خدمت سربلند و راضی نگه می دارد . هرچند نعل معلمی از نظر درآمد در هر رده ای که باشد ، با مشاغلی که درآمد مادی ربانی دارند قابل قیاس نیست ، ولی پایگاه اجتماعی آن ازاینکه ، دانش آموزی را انسان و دانشجویی را مسئول اجتماعی تربیت می کند از ارجح معنوی پس والایی برخوردار است . به آموزگار مغزهای روید رشد ، کودکانی که حسون

معلم و روزهای اول تدریس

فرد در هر مربیدای از مقام معلمی باشد آموزگار ، دبیر و با استاد دانشگاه ، روزهای اول تدریس را با بی صبری آموخته به نگرانی انتظار می کشد . از خود سوال می کند ، که سعل خود را چگونه آغاز کند تا بتواند موفقیت را در اس امر خطری ترین خود سارد .

معلمی که در کوشدای دور افتاده و کوچک ، آغاز بکار می کند . دسری که در شهرستان نا آشنا تدریس پیشه می سارد ، اسادی که در دانشگاهی با موحی از دانشجویان مختلف ، محیط روبرو می شود . در روزهای اول تدریس

از راه پذیرش شاگردان و کوش دادن به آنها نبراهای دانش آوران را درک کند، تا ضمن آموزش آنها را پرورش دهد.

بدین طریق از اولس دقایق بدین موفقت کاری را به دست آورده، رضایت شعلی را احراز خواهد نمود. نباید تا دیده گرفت کسبه موفقت سلمان بیشتر به آمادگیهای شعلی قبل از ورود در جامعه معلمان بستگی دارد. و این هدف تراکز بریت معلم را در ردههای مختلف ترسیم نموده و برویچ جنبس سازمانیابی را در سرلوحه وظایف موسسات آموزش و پرورش در هر جامعه می داند.

_____ فرهنگ فردی معلم _____

معلم نباید فراموش کند، که او کارگری است روحانی و ملزم به زندگی با نفس خود، علاسد به تمام استا- برامون خود که الیام بخش و را احسا هستند. محیط و برامون معلم می تواند مکمل فرهنگ فردی او باشد. معلم آگاه که به تدریس خود فکر می کند، همیشه باید در صدد

آیندای شفاف و شکل یپذیرد، با اطمینان سپرده شده است تا آنها را آگاه سارد. دبیر صیقل بخش مغزهای آماده جلا بد- و بکار- گیری اسبعدادهای نوشکوفان است. اسناد دانشگاه دانشجو را بوسیله خود او راهبر پژوهش و خود سازی جهت تقبل مسئولیتهای اجتماعی می کند. پس حرفه معلمی در هر ردهای صرفا " یک پیشه نیست، بلکه یک خدمت معنوی است که با رشد یک فرهنگ " انسانی " تریس کننده و در مسیر بیداری و آگاهی اسانها کسام برمی دارد.

بدین طریق محیط کلاس از دیواری حسد متشکل نیست، بلکه ساحت مقدسی است که در و دیوارش محدوددهای است از راهنماییهای روحانی، اخلاقی و اجتماعی، خصوصیات کلاس قدرتی را ساطع می کند که بشر و وظیفه معلم در درون آن نمی تواند ناشناختد باشد. معلم نمی تواند رفح تکلیف کرده و در کلاس کنج عزلت اختار کند. پس بروی لارم است فابون جمعی را شناختد و با تبدیل محیط کلاس به جامعه کوچک از نباط جمعی را بوجود آورد.

معلم ضمن آموزش دارای نقش راهنمایی و هدایت دانش آموزان و دانشجویان نیز در زمینه های مختلف است. لذا ايجاب می کند که در فعالیتهای تحقیقی، ورزشی و ایام فراغت آنها شرکت نماید.

محیط کاری در آموزشگاه، داشتن رابطه؛

حسنة باهمکاران را نیز برای معلم فریضه می سازد. بخشی از برقراری این ارتباط مربوط به مسئولان آموزشگاه و یا دانشگاه است.

ایجاد ارتباطات، بخصوص روابط در خور نجارب آموزشی در رشته های مشابه مواد درسی به باروری تدریس معلم کمک می کند. اهمیت برخورد های تجربی و فرهنگی که از اسکان دادن معلمان به صورت شبانه روزی و تسریب دادن

باروری کلاس درس خود باشد. از این راه است که او می تواند، موقعیت کاری خود را استحکام بخشد. تکمیل معلومات معلم بستگی به مطالعه او و استفاده اش از کتب و منابع علمی مختلف خواه در زمینه و خواه در حاشیه مواد تدریس دارد. ولی اغلب داشتن یک کتابخانه شخصی برای هر معلمی امکان پذیر نیست. این مشکل می تواند، در سپهرسازها بوسیله کتابخانه های دولتی، و در شهرهای فاقد این امکان عمومی، با خود یاری معلم بوسیله آموزش و پرورش ستیوع و مدرسه؛ مربوط مرتفع گردد. کتاب خوانی و غنی ساختن فرهنگ برای دانش آموزان نیز الزامی است. در این مورد معلم می تواند، با راهنمایی خود، متعلمان را به خرید کتابهای مفید تشویق کرده، با خرید چند کتاب به طور دسته جمعی، در سال چندین کتاب در کلاس خوانده شود. و از این راه مقدمات تأسیس کتابخانه؛ آموزشگاه نیز فراهم شود. کتابهای تازه و مفید را از طریق مکانیسه با ناشرین می توان خرید و مورد استفاده قرار داد. علاوه بر کتابهای مفید معلم باید در جریان مجلات و نشریات علمی هم قرار گیرد. در این مورد هم می توان به طریق بالا عمل کرد. حرفه؛ مدرسی در تدریس به دیگران خلاصه نمی شود. بلکه یک معلم، باید علاوه به خودآموزی نیز داشته باشد. از این راه او کمبودهای خود را جبران می کند. به علاوه محسور شدن با سایرین بخصوص در رده؛ آموزگاری دبستان و دبیرستان، در شهرهای دور افتاده موجبات خودسازی او را فراهم می سازد. چه ارتباط داشتن با دانش آموزان و اولیای آنها خود مطالعه؛ رفتاری و اجسامی محیط کاری و زندگی هر فرد است.

بهتر آموختن در اثر تجارب و به مرور زمان در معلم حاصل می شود. معلم روش خود را از کلاس درس الهام می گیرد. ولی قبل از آغاز کلاس، جهت اداره بهتر آن، معلم را وظیفه‌ای خارج از محیط کلاسی است. توجه به نکاتی چند در این مورد، معلم را در کار تدریس موفق می سازد.

تعیین هدفهای مواد درسی

هر ماده درسی را هدف یا هدفهایی منظور است. تعیین هدفهای درسی موجب پیدایش مساعی بین معلم و متعلمان برای تشریح مسائل موجود در ماده مربوط می شود. معمولا ایس مسائل نامرئی هستند. از طرف سازمانهای آموزشی هدفهای دروس درجملاتی خلاصه شده و به صورت کلی مدون است. برای مثال، در هدفهای دروس دبیرستانی مشاهده می شود

کلاسهایی به شکل تحرک جمعی برای آنها حاصل می شود درخور توجه است. شرکت کردن معلم در کارها و امور مختلف کوی و برزی و یا سازمانهای موجود در حوزه آموزشی، او را بهتر می تواند در قالب یک مربی اجتماعی جلوه گر سازد. در صورتی این ایده‌ها، جامعه عمل می پوشند، که معلم تحت مدیریت صحیحی قرار گیرد. مدیریتی که او را از نظر زندگی فردی به معنای واقعی آن تاءمین ساخته و از او توقع تدریس واقعی، خودسازی و همیاری تربیتی را داشته باشد.

آمادگی معلم قبل از رفتن به کلاس

برای آموزش یک مطلب، تنها دانستن آن مطلب کافی نیست. بلکه آموختن با روش ساختن راه اندیشیدن، درباره مطلب مورد تدریس نیز باید دانسته شود. مسلما روش

ولی " هدف غایی " آشنا سازی او با راه حل مشکل است .

به طور کلی در تدریس هر ماده درسی بر معلم لازم است که هدفها را از سه زاویه اصلی دنبال کند . به عبارت دیگر با تکیه بر سه هدف کلی ، منظور از تدریس یک ماده درسی را تعیین نماید .

این سه هدف عبارتند از :

– سعی بر افزایش تفهیم محتوای برنامه درسی .

– سعی بر گسترش استعدادها از راه اجرای برنامه درسی .

– افزایش و رشد طرز تفکر بوسیله تدریس یک ماده درسی .

" فکر کردن را به دانش آموزان بیاموزیم " . یا در هدفهای مدارس عالی ملاحظه می شود " تکنیسینهای خوبی تربیت کنیم " . این کلیتها نمی تواند راهنمایی برای معلم باشد . چه هدفهای کلی از اجرای کلی برنامه حاصل می شود . ولی یک ماده درسی ، برای خود دارای هدفی است خاص ، که چیزی از هدف کلی را دربر دارد . پس لازم است که مدرس خود تعیین هدف ماده درسی را بنماید . در این مورد معلم باید تصمیم بگیرد ، تا چه سطحی می خواهد تدریس ماده های را انجام دهد ، البته با توجه به هدفهای کلی که در برنامه قید شده است . پس اگر هدفهای کلی در یک ماده درسی از طرف مسؤلین و برنامه ریزان تعلیمات تعیین می شوند ، بدین منظور است که دانسته شود ، چرا یک ماده درسی تدریس می شود . حال اینکه تعیین هدف ماده درسی از طرف معلم به این منظور است ، که ضمن دانستن آنچه که از تدریس ماده بخصوصی بدست می آید جوابی به سؤال چرا آن ماده تدریس می شود داده شود . پس هدف کلی از تدریس برآورد نمی شود مگر اینکه هدفهای غایی آن درس تعیین کردند . برای روشن شدن مطلب مثالی ذکر می کنیم :

می خواهیم به کوهنوردی برویم ، صعود به قله " هدف کلی " است ولی اینکه از این راه می خواهیم تندرستی خود را حاصل کنیم "هدف غایی" است . در مورد تدریس یک مسأله ریاضی هدف کلی قرار دادن دانش آموز و دانشجو در مقابل یک مشکل است

برنامه معلم باید برای هر ساعت، هفتاد و نه دقیقه... تنظیم شود و هدفهای درس برای هر یک از زمانهای مذکور تعیین کردند. بدین طریق معلم با طرح درس مربوط به هر ساعت سرکلاس درس حاضر می شود. داشتن برنامه تدریس و طرح درس هر ساعت موجب خواهد شد که معلم:

- براحی از برنامه‌های که در روز و ساعت معین اجرا خواهد نمود یا خبر باشد.
- در طراحی مطالب سهولت عمل داشته باشد.
- با اطلاع دادن برنامه آینده به متعلمان آنها را به مطالعه و آمادگی قبلی در زمینه درس جدید وادارد.
- برنامه درسی خود را از نظر کمی نیز به انجام برساند.

کریه تعقیب هدفهای اصلی سه گانه فوق در تمام مواد درسی باید عملی شود؛ ولی هر یک از این هدفها، نسبت به هر موضوعی، دارای اهمیت بخصوصی هستند که با توجه به نظر معلم و متعلم میزان اهمیت آن متفاوت می گردد.

_____ تنظیم برنامه و طرح درس _____

هر مدرسی کار آموزشی خود را طبق برنامه‌ای که از طرف موسسه تربیتی تعیین می شود انجام می دهد. هدف از تنظیم و تعیین برنامه برای یک معلم این است که نحوه استفاده از وقت جهت اجرای برنامه‌های آموزشی تعیین گردد. ولی چون معلم در عرصه کلاس مسئول تدریس یک ماده از طریق دنبال کردن برنامه کلی است بنابراین لازم است خود دارای برنامه بخصوصی باشد. با در ساعات مختلف تشکیل کلاس بداند چه قسمت و چه مقدار از برنامه یک واحد درسی را باید تدریس کند. تنظیم چنین برنامه‌ای موجب می شود که محتوای برنامه با توجه به میزان تشکیل ساعات درس در سال یا نیمسال تحصیلی تقسیم گردیده و تدریس آن عملی گردد.

معلم من، روزت مبارک